

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Кафедра фінансів, обліку та економічної безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. завідувача кафедри

Н. І. Гвоздей

“29” липня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і оподаткування

Робоча програма Податкова система для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
першого (бакалаврського) рівня спеціальності 071 Облік і оподаткування.

Розробник: Білошкурський М. В., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, канд. екон. наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

Протокол № 1 від “29” липня 2022 року

В. о. завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

(Гвоздєй Н. І.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Протокол № 1 від “29” липня 2022 року

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

(Пачева Н. О.)
(прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4 / 120	
Курс	I	
Семестр	II	
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:	60	16
Лекційні	30	8
Семінарські / Практичні	30	8
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	30	74
Індивідуальні завдання	30	30
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Податкова система» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань з організації та функціонування податкової системи, набуття вмінь і навичок орієнтуватись у законодавчо-нормативних документах для прийняття правильних фінансових рішень у сфері оподаткування.

Завдання дисципліни «Податкова система» полягають в оволодінні здобувачами вищої освіти наступними компетентостями:

загальними:

- здатністю до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знаннями та розумінням предметної області і професійної діяльності;

фаховими:

- використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;

- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

- здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;

- здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Очікувані результати навчання:

- розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;

- визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;

- формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;

- володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;

- розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки

Тема 1. Сутність і види податків

Сутність податків. Генезис податків. Зародження держави і податків. Історичний розвиток форм оподаткування. Визначення податків, їх ознаки як економічної категорії. Податки та інші форми платежів до бюджету – плата, відрахування, неподаткові доходи.

Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Основні напрямки регулювання економіки та соціальної сфери. Дискусійні питання функцій податків.

Термінологія оподаткування. Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка, квота. Методи побудови податкових ставок. Універсальні та диференційовані податкові ставки. Тверді та процентні ставки. Види твердих ставок: фіксовані та відносні. Види процентних ставок: пропорційні, прогресивні, регресивні.

Класифікація податків, її ознаки. Поділ податків за економічним змістом на прямі та непрямі. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування – податки на доходи, капітал і споживання. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють, – загальнодержавні та місцеві податки. Класифікація податків залежно від способу їх стягнення – розкладні і окладні.

Види прямих податків. Реальні податки: поземельний, подомовий, промисловий, податок на грошовий капітал. Особисті податки: подушний, прибутковий, майновий, на спадщину і дарування. Прибутковий податок як основний вид прямих податків. Індивідуальний і корпоративний прибутковий податок. Переваги й недоліки прямих податків, проблеми їх справляння. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків.

Види непрямих податків: акцизи, фіскальні монополії, мито. Специфічні та універсальні акцизи, їх види. Податок на додану вартість в системі універсальних акцизів. Види і призначення мита. Митна політика. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Тема 2. Організація податкової системи та податкової політики

Податки в системі державних доходів. Методи формування державних доходів. Податковий метод формування доходів держави як основний в умовах ринкової економіки.

Податкова система. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Обсяг видатків бюджету як визначальна база побудови податкової системи. Рівень централізації валового внутрішнього продукту в бюджеті, його залежність від обсягу і характеру функцій держави.

Податкова система України. Основні етапи її становлення. Склад і структура податкової системи України. Податкова політика України в сучасних умовах.

Поняття податкової політики та її напрямки. Основні принципи податкової політики: фіскальна, економічна та соціальна ефективність. Елементи принципу фіскальної ефективності: достатність доходів, мінімізація видатків на збирання податків, запобігання ухиленню від сплати

податків, еластичність (гнучкість) податкової системи, рівномірне розподілення податків між адміністративно-територіальними одиницями.

Тема 3. Державна податкова служба України

Податкові органи держави. Історія формування податкової служби в Україні. Організаційна структура органів державної податкової служби та їх основні завдання. Функції Державної податкової адміністрації України. Функції середнього та базового рівня державної податкової служби України. Податкова міліція як складова частина органів податкової служби та її завдання.

Повноваження органів державної податкової служби. Фінансові та адміністративні санкції, які накладаються органами податкової служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.

Основи та організація податкової роботи, її основні елементи. Правове регламентування встановлення податків.

Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету

Облік платників як один з головних елементів податкової роботи. Особливості обліку юридичних осіб. Порядок реєстрації юридичних осіб. Реєстр юридичних осіб. Державна реєстрація фізичних осіб – платників податків. Присвоєння ідентифікаційних номерів фізичним особам – платникам податків. Особливості взяття на облік фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості взяття на облік фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та отримують доходи не за місцем основної роботи.

Облік податків і неподаткових платежів. Особові рахунки – порядок їх відкриття і ведення. Документи, що використовуються для записів в особових рахунках.

Тема 5. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження і розвиток. Передумови введення податку на додану вартість в Україні. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

Платники і ставки податку на додану вартість. Сутність нульової ставки по податку на додану вартість. Операції, що оподатковуються за нульовою ставкою. Об'єкт оподаткування. Операції, що включаються в об'єкт оподаткування. Перелік операцій, що виключені з об'єкта оподаткування.

Поняття бази оподаткування по податку на додану вартість. Порядок визначення бази оподаткування для операцій різних видів.

Пільги по податку на додану вартість. Види пільг по податку на додану вартість: нульова ставка, звільнення від оподаткування, виключення з об'єкта оподаткування. Різниця в механізмі нарахування податку на додану вартість за різних видів пільг. Перелік операцій, що звільняються від оподаткування.

Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Звітний податковий період. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок визначення дати податкового зобов'язання. Порядок визначення дати податкового кредиту. Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Порядок відшкодування податку на додану вартість з бюджету для операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою, і для інших видів операцій.

Строки сплати ПДВ. Податковий вексель. Умови та порядок надання платником податкового векселя. Порядок включення сум податкового векселя до суми податкових зобов'язань і суми податкового кредиту платника.

Тема 6. Акцизний податок

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Акцизний податок в системі інших непрямих податків, його недоліки та переваги.

Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування для вітчизняних та імпортованих

товарів. Перелік підакцизних товарів. Два види ставок по акцизному податку: тверді (фіксовані) та процентні (пропорційні).

Порядок визначення оподатковуваного обороту та суми акцизного податку для вітчизняних та імпортованих товарів, щодо яких застосовуються процентні ставки.

Порядок визначення сум акцизного податку для вітчизняних та імпортованих товарів, щодо яких застосовуються тверді ставки.

Особливості у механізмі оподаткування алкогольних та тютюнових виробів. Акцизні марки: порядок їх отримання вітчизняними виробниками та імпортерами і використання. Строки сплати акцизного податку для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів. Особливості митного оформлення для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів.

Пільги по акцизному податку. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Тема 7. Мито

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація та декларанти.

Платники мита. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Два види митних ставок: тверді та процентні. Види процентних ставок: преференційні, пільгові, повні. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Порядок надання відстрочок у сплаті мита.

Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита до бюджету.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні прямі податки та інші податки і збори

Тема 8. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств. Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток підприємств. Податок на прибуток як регулюючий чинник. Переваги і недоліки податку на прибуток підприємств.

Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Поняття валового доходу. Переліки надходжень, які включаються і які не включаються до валового доходу. Порядок визначення скоригованого валового доходу.

Поняття валових витрат. Переліки витрат, які включаються і які не включаються до складу валових витрат. Особливості віднесення витрат подвійного призначення до складу валових витрат платника податку.

Податкові періоди. Порядок визначення дати збільшення валового доходу для різних видів операцій. Порядок визначення дати збільшення валових витрат для різних видів операцій. Поняття безнадійної заборгованості та порядок її врегулювання. Порядок зарахування суми від'ємного значення об'єкта оподаткування в наступних податкових періодах.

Особливості оподаткування деяких видів операцій, товарів і платників. Оподаткування страхової діяльності. Порядок оподаткування результатів діяльності, що здійснюється за довгостроковим контрактом. Поняття неприбуткової установи або організації та види їх доходів, які звільняються від оподаткування. Порядок оподаткування виграшів в лотерею та інші види ігор. Оподаткування нерезидентів. Особливості оподаткування підприємств з виробництва автомобілів. Особливості оподаткування операцій із розрахунками в іноземній валюті. Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами. Оподаткування дивідендів та спільної діяльності на території України. Оподаткування операцій з борговими вимогами та зобов'язаннями.

Визначення амортизації. Переліки витрат, які підлягають і які не підлягають амортизації. Визначення основних фондів та їх груп. Порядок визначення і нарахування сум амортизаційних відрахувань. Порядок збільшення і зменшення балансової вартості груп основних фондів. Норми амортизації.

Пільги по податку на прибуток. Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток і строки сплати. Авансові платежі: порядок встановлення і строки сплати. Відповідальність платників податку.

Тема 9. Податок з доходів фізичних осіб

Прибутковий податок з громадян як форма індивідуального прибуткового оподаткування. Бюджетне і соціальне значення прибуткового податку з громадян. Переваги і недоліки прибуткового оподаткування громадян.

Платники прибуткового податку з громадян. Побудова шкали ставок оподаткування. Неоподатковуваний мінімум доходів громадян як основа для побудови шкали ставок.

Об'єкт оподаткування. Порядок його визначення для громадян, котрі мають і котрі не мають постійного місця проживання в Україні. Особливості визначення об'єкта оподаткування для громадян, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи.

Пільги по прибутковому податку з громадян. Перелік певних видів доходів, що звільняються від оподаткування. Зменшення сукупного оподаткованого доходу для окремих категорій громадян. Повноваження місцевих органів влади щодо надання пільг з прибуткового податку з громадян.

Порядок оподаткування доходів громадян за місцем основної роботи. Перерахунок суми прибуткового податку виходячи з річної суми оподаткованого доходу. Порядок оподаткування доходів громадян не за місцем основної роботи. Декларування громадянами, які отримували доходи не за місцем основної роботи, доходів у податкових органах. Усунення подвійного оподаткування.

Особливості оподаткування доходів іноземних громадян та осіб без громадянства. Порядок визначення оподаткованого доходу. Порядок обчислення і сплати податку.

Особливості оподаткування доходів громадян від заняття підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи. Порядок визначення оподаткованого доходу. Порядок нарахування та строки сплати авансових платежів. Порядок та строки подання декларації про фактично отримані доходи. Порядок перерахунків по податку.

Обов'язки та відповідальність громадян щодо сплати прибуткового податку з громадян.

Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Система загальнодержавного соціального страхування в Україні. Платники єдиного соціального внеску (ЄСВ). Ставка ЄСВ. Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати.

Порядок сплати ЄСВ. Терміни сплати ЄСВ. Терміни подання звітності. Повноваження органів доходів і зборів, пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску.

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва (єдиного податку). Перелік юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок.

Особливості нарахуванні і сплаті єдиного податку для юридичних осіб. Ставки єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб. Строки і порядок сплати та подання розрахунків для юридичних осіб. Порядок зарахування податку до бюджетів та державних цільових фондів.

Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Ставка єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Строки і порядок сплати та подання розрахунків для фізичних осіб. Порядок зарахування податку до бюджетів та державних цільових фондів.

Порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування.

Тема 12. Плата за ресурси та послуги

Підстави і мета встановлення плати за ресурси та послуги. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Плата за ресурси як інструмент впливу на економне і раціональне використання ресурсів. Види плати за ресурси та послуги.

Збір за спеціальне використання лісових ресурсів (лісовий дохід), його сутність і призначення. Види і форми лісового доходу. Встановлення такс на лісові ресурси. Порядок видання дозволу на використання лісових ресурсів, лісорубний ордер та лісовий квиток. Строки сплати.

Збір за спеціальне використання водних ресурсів (плата за воду), його платники і об'єкт оподаткування. Порядок визначення нормативів плати. Дозвіл і ліміт на спеціальне використання водних ресурсів. Порядок обчислення суми плати за воду в межах ліміту і за понадлімітне використання. Строки сплати плати за воду та звітність платників.

Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету. Платники. Нормативи. Порядок і строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Рентна плата за нафту і газ. Платники і ставки. Порядок затвердження ставок. Визначення дати відпуску продукції. Порядок визначення суми рентної плати. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Відрахування від плати за транзит природного газу, нафти і аміаку. Платники. Ставки. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Платежі за користування надрами. Платники. Об'єкти оподаткування. Встановлення нормативів. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Тема 13. Інші податки та збори

Плата за землю: загальна характеристика, переваги і недоліки. Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угідь і регулювання розміщення виробництва та населення в регіональному розрізі. Платники та об'єкт оподаткування. Форми плати за землю: земельний податок та орендна плата.

Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження і якісних характеристик.

Земельний податок із земель сільськогосподарського призначення. Порядок встановлення ставок. Звільнення від сплати земельного податку. Строки сплати.

Податок на промисел, його призначення. Платники податку, порядок визначення суми податку та її сплати.

Податок з власників транспортних засобів. Платники та об'єкт оподаткування. Ставки податку. Порядок і строки сплати податку.

Місцеві податки: комунальний і податок з реклами.

Місцеві збори: готельний збір; збір за припаркування автотранспорту; ринковий збір; збір за видачу ордера на квартиру; курортний збір; збір за участь у перегонах на іподромі; збір за виграш у перегонах на іподромі; збір з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі; збір за право використання місцевої символіки; збір за право проведення кіно- і телезйомок; збір за проведення місцевого аукціону, конкурсного розпродажу і лотерей; збір за проїзд по території прикордонних областей автотранспорту, що прямує за кордон; збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг; збір з власників собак; збір за право використання суб'єктами підприємницької діяльності приміщень, пов'язаних з їх діяльністю, що знаходяться у центральній частині населеного пункту та у будинках, що є пам'ятками історії та культури.

Тема 14. Ухилення від податків і перекладання податків

Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток і строки сплати. Авансові платежі: порядок встановлення і строки сплати. Відповідальність платників ПДВ. Обов'язки та відповідальність громадян щодо сплати податку на доходи фізичних осіб.

Поняття «перекладання податків». Види перекладання податків. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування. Проблеми розподілу податкового тягаря.

Тема 15. Неподаткові платежі до бюджету

Характер, призначення і бюджетна роль неподаткових платежів. Групи неподаткових платежів.

Доходи від державної власності: надходження від грошово-речових лотерей, надходження дивідендів від суб'єктів підприємницької діяльності, утворених за участю державних підприємств і організацій, доходи від реалізації державного майна та інші.

Адміністративні збори і платежі: збори, що стягуються ДАІ, Державним комітетом України з нагляду за охороною праці тощо.

Надходження від штрафів та фінансових санкцій: адміністративні штрафи, санкції за порушення правил пожежної безпеки; суми, стягнені з винних осіб за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації тощо.

Інші неподаткові надходження: коштів від реалізації майна, що перейшло у власність держави, надходження сум кредиторської та депонентської заборгованості підприємств, установ та організацій, щодо яких минув строк позовної давності, надходження коштів від Державного комітету з матеріальних резервів тощо.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с. р.		л	п	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ОСНОВНІ НЕПРЯМІ ПОДАТКИ										
Тема 1. Сутність і види податків	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 2. Організація податкової системи та податкової політики	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 3. Державна податкова служба України	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 4. Облік платників і надходжень податків до бюджету	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 5. Податок на додану вартість	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 6. Акцизний податок	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 7. Мито	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Разом за змістовим модулем 1	49	14	14	7	14	49	4	4	7	34
Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПРЯМІ ПОДАТКИ ТА ІНШІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ										
Тема 8. Податок на прибуток підприємств	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 9. Податок з доходів фізичних осіб	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 13. Інші податки та збори	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 14. Ухиляння від податків і перекладання податків	7	2	2	1	2	7			1	6
Тема 15. Неподаткові платежі до бюджету	7	2	2	1	2	7	1	1	1	4
Разом за змістовим модулем 2	56	16	16	8	16	56	4	4	8	40
Усього годин	105	30	30	15	30	105	8	8	15	74
Модуль 2										
ІНДЗ	15			15		15			15	
Усього годин	120	30	30	30	30	120	8	8	30	74

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність і види податків	2	
2	Організація податкової системи та податкової політики	2	1
3	Державна податкова служба України	2	
4	Облік платників і надходжень податків до бюджету	2	
5	Податок на додану вартість	2	1
6	Акцизний податок	2	1
7	Мито	2	1
8	Податок на прибуток підприємств	2	1
9	Податок з доходів фізичних осіб	2	1
10	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	
11	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	2	1
12	Плата за ресурси та послуги	2	
13	Інші податки та збори	2	
14	Ухиляння від податків і перекладання податків	2	
15	Неподаткові платежі до бюджету	2	1
	Разом	30	8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти розрахована на формування практичних навичок у роботі зі спеціалізованою літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем основ ведення сучасного бізнесу.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є інтенсивна самостійна робота здобувачів вищої освіти з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, періодичними виданнями та аналітичними матеріалами щодо регіонального та загальнонаціонального розвитку, а також оцінки глобальної конкурентоспроможності України.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачів вищої освіти:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах.
4. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.
5. Аналітичні та теоретичні дослідження (огляди) у творчих завданнях за вказаними темами:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність і види податків	3	7
2	Організація податкової системи та податкової політики	3	5
3	Державна податкова служба України	3	7
4	Облік платників і надходжень податків до бюджету	3	7
5	Податок на додану вартість	3	5
6	Акцизний податок	3	5
7	Мито	3	5
8	Податок на прибуток підприємств	3	5
9	Податок з доходів фізичних осіб	3	5
10	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	3	7
11	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	3	5
12	Плата за ресурси та послуги	3	7
13	Інші податки та збори	3	7
14	Ухилення від податків і перекладання податків	3	7
15	Неподаткові платежі до бюджету	3	5
	ІНДЗ	15	15
	Разом	60	104

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання у вигляді доповіді або есе передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із навчальної дисципліни та застосування при її виконанні літературних джерел, конкретних виробничих ситуацій, законодавчих актів тощо.

Доповідь складається з: титульної сторінки; змісту; вступу, основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків.

Вступ має розкривати актуальність обраної здобувачем вищої освіти теми, її проблематику, мету виконання роботи.

Основна частина роботи (може включати декілька розділів) має включати характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляд різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки проблеми.

Висновки мають включати обґрунтовані узагальнення здобувача вищої освіти щодо досягнення мети роботи. Можливо, рекомендації до вдосконалення фінансового аналізу за вибраною проблемою.

Список використаної літератури необхідно скласти у певному порядку: спочатку наводяться нормативні та законодавчі акти, статистичні довідники, потім загальна та спеціальна література за алфавітом.

Тема доповіді обирається за порядковим номером здобувача вищої освіти в списку групи. Обсяг роботи 10–15 сторінок рукописного тексту (26–28 рядків на сторінці) або 8–12 сторінок машинописного тексту (14 шрифт, полуторний інтервал, шрифт Times New Roman). Границі для тексту в такому вигляді: верхні – 20 мм., нижні – 20 мм., ліві – 25 мм., праві – 15 мм.

Тематика доповідей індивідуальних навчально-дослідницьких завдань

1. Загальні засади та класифікація податків і зборів.
2. Сутність, функції та складові податкового менеджменту.
3. Визначення базових засад реалізації податкового менеджменту.
4. Градація податкових періодів та термінів сплати податків і зборів.

5. Регулювання відносин платників податків з контролюючими органами.
6. Податкове прогнозування та його взаємозв'язок з бюджетним процесом.
7. Спеціальні податкові режими та усунення від подвійного оподаткування.
8. Податковий ризик та його індикатори.
9. Механізм організації обліку платників податків в органах державної податкової служби.
10. Облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів платників податків.
11. Особливості обліку самозайнятих осіб.
12. Алгоритм формування державного реєстру фізичних осіб – платників податків.
13. Податкове зобов'язання як база формування податкових надходжень.
14. Механізм складання та подання податкової звітності.
15. Порівняльна характеристика податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги.
16. Сутність та виникнення податкового боргу.
17. Джерела та напрямки погашення податкового боргу.
18. Функції та роль податкового керуючого.
19. Особливості розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань або податкового боргу платників податків.
20. Порядок списання та сутність безнадійного податкового боргу.
21. Сутність та класифікація податкових перевірок.
22. Специфіка планування здійснення податкових перевірок.
23. Оформлення результатів податкових перевірок.
24. Податковий контроль та функції контролюючих органів.
25. Способи здійснення податкового контролю.
26. Інформаційне-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів.
27. Регламент діяльності контролюючих органів.
28. Оскарження та скасування рішень контролюючих органів.
29. Платники податку на прибуток, об'єкт оподаткування та ставка податку.
30. Порядок нарахування податку на прибуток підприємства.
31. Сутність акцизного податку: база оподаткування, податкова ставка та звітний період.
32. Складання та терміни подання декларації з акцизного податку.
33. Контроль за сплатою акцизного податку.
34. Сутність та особливості визначення податку на майно.
35. Подання звітності та адміністрування податку на майно.
36. Єдиний податок: його розміри та порядок застосування.
37. Терміни сплати та подання звітності за єдиним податком.
38. Податковий менеджмент адміністрування єдиного податку з фізичних осіб підприємців.
39. Особливості нарахування та сплати податків з окремих видів доходів.
40. Порядок звільнення від оподаткування.
41. Податковий кредит та податкові соціальні пільги.
42. Платники податку та процедура їх реєстрації.
43. Складання податкової декларації.
44. Особливості адміністрування податків у США.
45. Специфіка адміністрування податків у Канаді.
46. Механізм адміністрування податків у Великобританії.
47. Реалізація податкового менеджменту у країнах Європи.
48. Податкове навантаження, способи його оптимізації.
49. Ухилення від оподаткування та його уникнення в межах діяльності щодо мінімізації податкових платежів.
50. Оптимізація оподаткування в практиці суб'єктів господарювання.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право на вільний вибір методів та засобів навчання в межах затверджених навчальних планів. Основними методами навчання, що застосовуються при вивченні дисципліни «Податкова система», є:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи – ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи – розв’язування задач, вирішення тестів, реферати, навчальна праця;
- індуктивний метод;
- дедуктивний метод;
- репродуктивні методи – відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом викладача;
- самостійна робота здобувачів вищої освіти поза контролем викладача.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу (використання ділових ігор, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів);
- ділові ігри як метод набувають великого значення для стимулювання та формування інтересу до знань;
- навчальні дискусії;
- аналіз ситуацій (кейсів);
- роз’яснення мети навчального предмета ;
- вимоги до вивчення предмета (орфографічні, дисциплінарні, організаційно-педагогічні);
- заохочення та покарання в навчанні.

3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, що базуються на таких вимогах:

- систематичність обліку та контролю;
- всеохопленість (усебічність, повнота) обліку та контролю;
- диференційованість (за окремим предметом) та індивідуальність (за стилем і формами контролю);
- об’єктивність оцінювання;
- урізноманітнення видів і форм контролю в діяльності викладача;
- єдність вимог до контролю з боку всього педагогічного колективу.

4. Бінарні методи передбачають злиття методу і форми або поєднання двох методів в один.

Можна виокремити такі рівні їх застосування:

- на інформаційному, або догматичному, рівні словесна форма набуває бінарного характеру словесно-інформаційного методу;
- на проблемному, або аналітичному, рівні словесна форма набуває бінарного характеру словесно-проблемного методу;
- на евристичному, або пошуковому, рівні словесна форма набуває характеру словесно-евристичного методу;
- на дослідному рівні словесна форма набуває характеру словесно-дослідницького методу.

Інтегровані (універсальні) методи – це поєднання трьох-п’яти методів у єдине ціле під час організації навчання. Ці методи доцільно використовувати під час викладання інтегрованих навчальних курсів.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

В ході вивчення дисципліни «Податкова система», слід виокремити поточний (оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, перевірка самостійної роботи), модульний (контрольна робота або тестування в кінці вивчення модуля) та підсумковий контролю знань здобувачів вищої освіти. При цьому до основних методів контролю належать:

- усний контроль (опитування здобувачів вищої освіти щодо вивченого матеріалу) в індивідуальній, фронтальній або колективній формі, у тому числі й за бажанням здобувача вищої освіти усний екзамен;
- письмовий контроль у формі контрольної роботи, реферату, самостійної роботи в письмовій формі;
- комп'ютерне тестування.

12. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою	Оцінка за системою в УДПУ
A	<p style="text-align: center;">ВІДМІННО</p> <p>Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію (наукова література, газетно-журнальні публікації, Інтернет, мультимедійні програми тощо), виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили.</p>	5 (відмінно)	90-100
B	<p style="text-align: center;">ДУЖЕ ДОБРЕ</p> <p>Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує творчі завдання.</p>	4 (добре)	82-89
C	<p style="text-align: center;">ДОБРЕ</p> <p>Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Здобувач вищої освіти здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.</p>		75-81

D	ЗАДОВІЛЬНО Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію.	3 (задовільно)	69-74
E	ДОСТАТНЬО Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.		1-34

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточне оцінювання і самостійна робота															ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	15	20	100

T1, T2, ..., T15 – теми змістових модулів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
69–74	D	задовільно
60–68	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Васенко В. К., Шульга І. П., Міхно С. П. Податкова система України і провідних країн світу : колективна монографія / за заг. ред. Васенка В. К. Черкаси : Маклаут, 2010. 276 с.
2. Демиденко Л. М., Субботович Ю. Л. Податкова система : рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 181 с.
3. Еш С. М. Податкова система України : навч.-наочний посіб. в таблицях та схемах для студентів, аспірантів, викладачів. Київ : Кондор, 2008. 106 с.
4. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А. В. К., 2018. 171 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22754/1/Гречко%20А.В.%20конспект%20лекцій%20Податкова%20система.pdf>
5. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. К. : Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. ; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система : рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ / за заг. ред. І. О. Лютого. Київ : Центр учбов. літ-ри, 2009. 455 с.
8. Прусс В. М., Шпак Н. Г., Пітерська В. М. Податки та податкова система України : навч. посібник. Харків : Бурун книга, 2009. 158 с.
9. Сенченко В. Б. Податкова система. Практикум : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2014. 160 с.
10. Сташишин А. В., Ярема Я. Р., Ситник Н. С., Романів Є. М. Податкова система : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2021. 399 с.

Допоміжна

1. Бандурка Ю. Б., Понікарпов В. Д., Попова С. М. Податкове право : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
2. Бечко П. К., Захарчук О. А. Основи оподаткування : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 168 с.
3. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 288 с.
4. Власюк Н. І., Мединська Т. В. Податкова система : навч. посібник. К. : Магнолія, 2012. 424 с.
5. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні : монографія. Одеса : Атлант, 2014. 462 с.
6. Дєєва Н. М. Оподаткування в Україні : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2010. 544 с.
7. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / За ред. Т. І. Єфименко, А. М. Соколовської. К. : ДННУ «Академія фінансового управління», 2013. 492 с.
8. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посібник. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с.
9. Кропельницька С. О. Соціальне страхування : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
10. Мартинюк І. В., Дубовик О. Ю. Податкова політика у сфері використання природно-ресурсного потенціалу: теорія і практика : монографія. Одеса : Атлант, 2015. 212 с.

11. Організація податкового контролю : навч.-практич. посібник / С. М. Попова, В. Д. Понікарпов, О. В. Кожушко. К. : Центр учбової літератури, 2013. 290 с.
12. Податкова система [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найдено та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
13. Податкова система : навч. посібник / За ред. В. Г. Баранової. Одеса : ВМВ, 2014. 344 с.
14. Податкова система України: тренінг-курс : навч. посібник / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін.; за заг. ред. О. М. Тимченко. К. : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. 656 с.
15. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/-show/2755-17>
16. Проскура К. П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації : монографія. К. : ТОВ «Емкон», 2014. 376 с.
17. Сідельникова Л. П., Костіна Н. М. Податкова система : навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2013. 604 с.
18. Соколовська А. М. Основи теорії податків : навч. посібник. К. : Кондор, 2010. 326 с.
19. Трансформаційні процеси у податковій системі України : монографія / За заг. ред. І. С. Волохової. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.
20. Хомутенко В. П., Луценко І. С., Хомутенко А. В. Адміністрування податків, зборів, платежів : навч. посібник / За заг. ред. В. П. Хомутенко. Одеса : Атлант, 2015. 314 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.